

Türkiye’de 2023 Yılında En Çok Dinlenen Şarkıların İncelenmesi: Spotify Örneği

Analysis of the Most Listened Songs in Turkey in 2023: The Spotify Example

Buket Aydın¹ M. Nevra Küpana^{2*}

* Sorumlu yazar
Corresponding author

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Türkiye
E-mail: buket.aydiner@ogr.sakarya.edu.tr
ORCID: 0009-0004-1991-4942

² Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Türkiye
E-mail: nkupana@sakarya.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9916-0052

Başvuru/Submitted: 04.07.2024
Son Düzeltme/Last Revision: 16.08.2024
Kabul/Accepted: 23.08.2024

Atf bilgisi / Citation:

Aydın, B. & Küpana, M. N. (2024). Türkiye’de 2023 yılında en çok dinlenen şarkıların incelenmesi: Spotify örneği. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi-IBAD Journal of Social Sciences*, (17), 65-86.
<https://doi.org/10.21733/ibad.1510794>

intihal.net Similarity Index 15%

ÖZ

Bu araştırmanın problemi Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının incelenmesi oluşturmaktadır. Araştırmanın alt problemleri şu şekildedir: 1. Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkıyı seslendiren kişilerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, milliyet açısından demografik özellikleri nelerdir? 2. Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının dinlenme oranı, müzik türü, albüm bilgisi, süre, hız, tonalite açısından özellikleri nelerdir? 3. Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının sözleri hangi psikolojik temaları barındırmaktadır? Araştırmada en çok dinlenen şarkıların belirlenmesinde ve bu şarkıların albüm/seslendiren/süre bilgilerinin belirlenmesinde, dinlenme oranlarının tespitinde Spotify’nın 29 Kasım 2023 tarihinde resmi olarak yayınladığı sayısal veriler baz alınmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır, doküman analizi ve içerik analizinden yararlanılmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda Türkiye’de 2023 yılında en çok dinlenen şarkıların sözleri içerik analizine tabi tutulmuştur. Bu analize göre psikolojik temalar belirlenmiş ve elde edilen veriler sayısallaştırılarak sunulmuştur. Popüler müzik bağlamında Türkiye’ye ilişkin söz konusu güncel verilerin elde edilmesi önemli görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Popüler Müzik, Türkçe Şarkılar, Spotify, Müzik Psikolojisi, Şarkı Sözü İçerik Analizi

ABSTRACT

The aim of this research is to analyze the top 10 most listened songs on Spotify in Turkey in 2023. The research addresses the following sub-questions: 1. What are the demographic characteristics (such as gender, age, education level, nationality) of the artists who performed the 10 most listened songs on Spotify in Turkey in 2023? 2. What are the characteristics of the top 10 most listened songs on Spotify in Turkey in 2023 in terms of listening rate, music genre, album details, duration, tempo, and tonality? 3. What psychological themes are present in the lyrics of the top 10 most listened songs on Spotify in Turkey in 2023? The study uses numerical data officially published by Spotify on November 29, 2023, as the basis for identifying the most listened songs, their album/artist/duration information, and their listening rates. Document analysis and content analysis, both qualitative research methods, were employed. The lyrics of the most listened songs in Turkey in 2023 were subjected to content analysis. Through this analysis, psychological themes were identified, quantified, and presented. This study provides valuable insights into popular music trends in Turkey.

Keywords: Popular Music, Turkish Songs, Spotify, Music Psychology, Lyric Content Analysis

GİRİŞ

Müzik, insanlık tarihi kadar eskidir. Müziğin kökeni ile ilgili hipotezler doğa, doğanın taklidi ve insanın içinde bulunduğu toplumdaki ilişkiler olmak üzere üç esas kaynaktan gelmektedir (Günay, 2011, s. 16). İnsanın müzikle olan ilişkisi, ilkel zamanlardan günümüze onun doğayla ve duygu durumuyla ilişkisiyle bağlantılıdır (İlyasoğlu, 2009, s.13). Müzik hem duyguların dışavurumu hem de bireysel ve toplu yaşamın estetik bir temsili olarak insanlık tarihi kadar eski bir sanat formudur. Aydınlanma döneminden itibaren bağımsız bir alan haline gelen müzik, 20. yüzyılda teknolojik gelişmeler ve müzik endüstrisinin büyümesiyle birlikte bir eğlence aracı olarak kabul görmüş ve kitlesel bir nitelik kazanmıştır (Girgin vd., 2024, s. 142).

Müzik endüstrisindeki gelişmeler ve teknolojik değişimler, geleneksel müzik dinleme araçları olan gramofon, kaset ve CD çalarların yerini cep telefonlarında çevrimiçi dinlenebilen dijital müzik platformlarının almasına neden olmuştur. Bu durum, müzik içeriklerine erişim ve tüketimin hızlı bir şekilde artmasına yol açmıştır. Teknolojinin gelişmesine paralel olarak, müzik de değişime uğramış ve müzik dinleme alışkanlıkları evrim geçirmiştir. Gramofon, kasetçalar, CD çalar ve MP3 çalardan dijital ortamlara geçiş gözlenmiştir. Bu dijital dönüşüm, müzik dinleme araçlarının yanı sıra internet aracılığıyla birçok yeni mecranın ortaya çıkmasına da sebep olmuştur. Sürekli evrilen müzik, dinleme alışkanlıklarını ve müzik dinleme platformlarını da değiştirmiştir (Altan ve Övür, 2020, s. 320). “Müziğin, insanların hayatlarına girdiği ilk andan itibaren arzu edilen müziği dinlemek için önce o müziğe ait plağa sahip olmak daha sonra ise plağı oynayacak pikabı edinmek gerekmekteydi. İlerleyen süreçte ise kaset dinlemek için kasetçalara, CD dinlemek için CD çalara ihtiyaç duyulmaktaydı. Günümüzde ise bir tık veya dokunuşumuzla istediğimiz yerde istediğimiz müziğe erişim sağlayabilmekteyiz” (Gürkan, 2021, s.107).

Dünya genelindeki teknolojik ilerlemeler ve internetin kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte müzik dinleme süreci oldukça kolay hale gelmiştir. İnternet üzerinde çeşitli çevrimiçi müzik platformları bulunmaktadır. Bu platformlar, farklı varyasyonlara sahip olup bireylerin tercihlerine göre özelleştirilmiş içerikler sunmak amacıyla geliştirilen algoritmalarla desteklenmiştir. Geleneksel radyo yayınlarından farklı olarak, müzik dinleme platformları kullanıcı odaklı ve kullanıcılara özgü müzik oturumları sunmuştur. Bu oturumlar arasında çevrimiçi (online) veya çevrimdışı (offline) radyo, albümler, tekliler (single'lar), konser kayıtları, podcast'ler ve DJ setleri gibi çeşitli seçenekler bulunmaktadır (Gürkan, 2021, s.101).

Teknoloji ve internetin gelişmesiyle birlikte, müziğe erişim ve dinleme alışkanlıkları da değişmiştir. Geleneksel müzik dinleme cihazları olan teypler, müzik çalarlar, kasetler, CD'ler ve MP3 çalarlar yerlerini, web siteleri, mobil uygulamalar ve dijital müzik platformlarına bırakmıştır. Bugünlerde, müziğe internet, GSM şebekeleri, dijital müzik çalarlar gibi çeşitli platformlardan erişmek mümkündür. Akıllı telefonlar, bilgisayarlar, tabletler ve akıllı televizyonlar gibi cihazlar, milyonlarca müzikal veriyi sağlayarak birer çevrimiçi müzik medyası haline gelmiştir (Bozkurt, 2015, s. 48).

Müzik endüstrisi, günümüzde yapay zekâ teknolojilerinin sağladığı imkanlarla birlikte dünya ekonomisi içinde önemli bir paya sahip olmaya başlamıştır. Dünya çapında birçok tanınmış şirket, müzik endüstrisine yönelik olarak çevrimiçi müzik dinleme ve müzik öneri sistemleri gibi çeşitli uygulamalara odaklanmıştır. Bu uygulamalar, kullanıcılar tarafından etiketlenen müzikleri dinledikleri müzikleri analiz ederek türlerini sınıflandırabilen sistemler içermektedirler (Hızlısoy & Tüfekçi, 2021, s. 177). Günümüzde yer alan dijital müzik

platformları arasında Spotify, Tidal, Fizy, Deezer, Muud, YouTube Music ve Apple Music gibi çeşitli seçenekler bulunmaktadır. Bu platformlar, müzik dinleme deneyimini çeşitlendirerek kullanıcılara geniş bir müzik arşivine erişim imkânı sunmaktadır.

Popüler Kültür ve Popüler Müzik

Türk Dil Kurumu’na göre, popüler “herkesçe tanınan, bilinen”; popüler kültür ise “belli bir dönem için geçerli olan, hızlı üretilen ve hızlı tüketilen kültürel öğelerin bütünü” olarak tanımlanmaktadır (TDK, t.y.). Popüler kavramı İngilizce’nin orijininin gelmekte olup orta çağda “halk” anlamında kullanılmıştır. Günümüzde ise “sevilen ve seçilen” anlamında kullanılmaktadır (Güngör, 1999: 18, akt. Özkan, 2006, s. 31).

Erdoğan (2004)’a göre “popüler kültür geniş iş bölümü etrafında kurulan kapitalist mal üretimi, pazarlaması, dağıtımı ve tüketimi biçimlerine dayanan bir kültürdür. Bu biçim olmayınca, örneğin teknolojik çoğaltma, seri üretim, tv veya basın olmayınca, bu araçlara dayanan böyle bir kültür biçimi de olmaz” (s. 4). Coşgun (2012) popüler kültürün gündelik yaşama hâkim olan kültür olduğunu (s. 840); Dönmez (2019) ise popüler kültürün, toplumsal değişim sonuçlarının somut ve somut olmayan kültür ürünlerine yansımalarıyla ortaya çıkan bir "kitle kültürü fenomeni" olduğunu belirtmektedir. Somut olmayan kültür ürünlerinin, endüstriyel süreçten geçerek profesyonel ekipler tarafından paketlenip kitle medyası aracılığıyla sunulması veya kültürel sektörde işlevselleştirilmesi veya pazarlanması ilkesi popüler kültür kavramın temelini oluşturmaktadır. Somut olmayan bu kültür ürünleri arasında müzik, resim, film, sinema, tiyatro, edebiyat gibi sanatın her türü yer almaktadır. Popüler kültür, geniş kitlelere hitap eden ve her ulus ya da topluluğun kendine özgü bir popüler kültür karakteristiğine sahip olduğu bir kültürdür (Dönmez, 2019, s. 177-178).

“Popüler kültür, en genel anlamıyla hızlı üretilen ve hızlı kaybolan, tarihsel önem, derinlik ya da süreklilik iddiası olmayan, elitlik özelliği taşımayan, ortalama insanların sahip olduğu kültürel özellikler olarak ele alınmaktadır” (Solmaz, 2009, s. 1). Popüler kültür, günlük yaşantımızın birçok alanında yer alarak sinemadan sosyal medyaya, modadan müziğe kadar hayatımızın farklı yönlerini etkiler ve şekillendirir. Akar (2009) modayı “Toplum içerisinde, bir ürünün veya tarzın moda olması, herhangi bir yeniliğin modaacılar tarafından sunulmasıyla veya toplumda ünlü birisinin benimsediği bir yeniliği başkalarının da benimsemesiyle gerçekleşmektedir. Toplum tarafından tanınırlığı fazla olan ve ünlü diye adlandırılan kişiler, modanın yayılım çizgisinde bir anlamda kamuoyu önderi rolünü üstlenmektedirler” (202). Medya ile ilgili Karakoç (2014) “Medya kültürden etkilenirken aynı zamanda onu da etkilemektedir. Dolayısıyla medya ister millî kültür, kitle kültürü, halk kültürü, isterse popüler kültür formlarında olsun bütün bu oluşumlarda etkin bir rol oynamaktadır” (s.246).

Kitle iletişim araçları, popüler kültürün insanlara ulaştırılmasında etkin bir rol oynamaktadır, popüler kültürün insanları bir araya getirme, kaynaştırma ve sosyalleştirme işlevi gibi yararlı bir yönü bulunmaktadır (Özden ve Barışeri, 2010, s. 277). Popüler kültürün alt basamaklarından biri olan popüler müzik, halka ait olan veya halkın ortak beğenisi ile ortaya çıkan müzik olarak tanımlanabilir. Çağımız gereği her an yanımızda olabilecek bir kültür ürünüdür. Müzik, bireylerin beğeni ve estetik duyguları ile doğrudan ilişkilidir (Efe ve Sonsel, 2019, s.977). Popüler müzik, modern toplumun dokusunda derin bir etkiye sahiptir. Profesyonel yapımcı şirketlerin eliyle oluşturulan ve sanatlar arası etkileşimle üretilen müzik kültürleri, popüler müziği tanımlayan temel unsurlardan biri olarak belirtilmektedir. Pop, Arabesk, Rock, Jazz, Blues, Metal, World Müzik, Club, Elektronik, Hip-hop gibi birçok tür, ortak özellikleriyle bir araya geldiğini: kitlelere ulaşma, globalleşme, endüstriyel döngünün içinden geçme ve ekonomik bir

rol oynamıştır. Bu türler, anlaşılabilir, akılda kalıcı ezgi ve ritimlerle herkese hitap etmiştir (Dönmez, 2019, s. 178-179). Medyanın desteğine bağlı olarak, popüler bir müzik parçası, bir anda dünyanın ilgisini çekebilir ya da popüleritesini kaybedebilir (Özeren, 2005).

Popüler müziklerin dinlenme düzeylerinin diğer müzik türlerinin önüne geçtiği bilinmektedir. (Çiftçi, 2010, s. 152). Popüler müzik türleri ve bu türler çevresinde görünürlük kazanan kültürel gruplar, gündelik yaşam dilinde “gençler” ya da “gençlik” olarak işaret edilen kesimle ilişkilendirilir (Çerezcioglu, 2014, s.12). Popüler müzik türlerine içerik, teknik ve estetik açılardan atfedilen önem, genellikle klasik müzikal yapılarla karşılaştırılarak belirlense de popüler müzikler belli bir anlayışın ve ihtiyacın ürünü olmalarının yanı sıra, kendi başlarına önemli ve değerli müzik türleridir. Popüler müzikler, son derece esnek yapılarıyla her türlü değişime kolayca adapte olabilirler, bu da onların belki de tüm zamanlarda varlıklarını sürdürecektik olmalarını sağlar (Aksu, 2008, s. 23).

Popüler müzikler genellikle insanların çalışma ortamlarında olanakları doğrultusunda dinlediği ve boş zamanlarını değerlendirirken tükettiği bir müzik türüdür. Ayrıca, işsizler için de sürekli boş zaman olgusuna eşlik etme eğilimindedir, özellikle sanayileşme ve makineleşmenin etkisiyle işsizlik arttıkça bu durum daha da belirginleşmektedir. Gençler için popüler müzikler, duyguların belli tarzlarda ifade edildiği ve aidiyet duygusunun simgesi olarak benimsenen bir müzik tarzını yansıtırken, çocuklar için ise şarkı söyleme, dans etme ve oyun oynama gibi aktivitelerde kullanılan bir müzik olarak algılanır ve kullanılır. Bu şekilde, popüler müzikler toplumun çeşitli kesimlerine yayılmıştır (Aksu, 2010, s. 22). “Popüler müzik kültüründe dinleyici yani; popüler müzik deyimi ile hedef kitle, sanılanın aksine ne sunulursa alan bir kesim değil, daha çok kendi estetik beğenisi doğrultusunda hareket ederek ürünü tüketen bir kesimdir” (Çiftçi, 2010, s.154).

“Müziğe yüklenen anlamlar sadece bir duygu ve düşünce durumu yaratmakla kalmaz. Müzik geri yansıttığı anlamlarla aynı zamanda kişisel ve toplumsal bir sembol haline gelir” (Şenel, 2013, s. 13). “Müzik birleştirici bir ortam yarattığı kadar aynı zamanda sosyal farklılıkların daha köşeli bir halde görünmesine de aracılık eder. Örneğin arabesk müziği duyan birçok kişinin zihninde bu müziğin temsil ettiği gruplar ve farklı bir yaşam biçimi şekillenebilir” (Işık ve Işık, 2013, s. 26). Bir müzikal eser, mevcut olduğu toplumsal yapının özelliklerini yansıtır. Bu bağlamda, müzik toplumsal alanla sıkı bir ilişki içindedir ve özellikle kültürel ortamın anlaşılmasında değerli bilgiler sağlar (Işık ve Işık, 2013, s. 63). “Kişinin doğumdan itibaren iletişim içinde olduğu aile, arkadaş, öğretmen gibi çevreler ve etkenler, onun müziği koyduğu değer çizgisini ve müzik beğenisinin şekillenmesini etkiler. Müziği anlamlandıran, ona kendimiz, çevremiz ya da toplum tarafından yüklenen anlamlardır” (Albayrak, 2015, s. 4).

Müzik sektöründe yayın servislerinin günümüzde en popülerlerinden biri, Spotify uygulamasıdır. Spotify ücretli ve ücretsiz seçenekler çerçevesinde dinleyicilere dünyadaki pek çok müzik eserini istedikleri an dinleme olanağı sunmaktadır. Ayrıca Spotify, abonelerine bireysel ve genel kategorilerde yılın en çok dinlenen sanatçıları, şarkıları, müzik türleri ve dinleme süreleriyle ilgili istatistikleri sağlamaktadır (Girgin vd., 2024, s.142). Literatür incelendiğinde günümüzde dijital medya platformlarındaki müzik dinleme verileri üzerinden dinleyicilerin müzik tercihlerinin (Fricke vd., 2019; Suh, 2019), müzik dinleme nedenlerinin ve motivasyon kaynaklarının (Duman vd., 2022; Mok vd., 2022) kişilik özelliklerinin (Anderson vd., 2020) belirlenebildiği ve toplumlar üzerine kültürel, sosyolojik, psikolojik bağlamlarda çıkarımlar ve küresel karşılaştırmalar (Bello & Garcia, 2021; Vidas vd., 2021; A. Öztürk & Crossley, 2021) yapılabildiği görülmektedir.

Bu araştırmada Spotify’ın 2023 yılı istatistiklerine göre Türkiye’de en çok dinlenen 10 şarkının belirlenmesi, bu şarkıların ve seslendirenlerin özelliklerinin incelenmesi, ayrıca bu şarkıların içerdiği sözlerin hangi psikolojik temaları barındırdığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Türkiye’de dinlenen popüler müziklerin belirlenmesinin, popüler kültürün alt basamaklarından olan popüler müziklere ilişkin olarak toplumun tercihlerini, beğenilerini yansıtması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Popüler şarkıları seslendirenler de popüler kültürde önemli toplumsal figürler olarak kabul görmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı doğrultusunda 2023 yılında Türkiye’de en çok dinlenen şarkıları seslendiren şarkıcıların belirli özelliklerinin belirlenmesi, toplumda kabul gören güncel figürlere ilişkin demografik verileri göstermesi açısından önemli görülmektedir. Çalışmanın amacı doğrultusunda 2023 yılında Türkiye’de en çok dinlenen şarkıların belirli müzikal kategoriler açısından belirlenmesi, toplumun müzikal tercihleri ve beğenileri açısından müzikal veriler sağlaması ve yıllara göre müzikal karşılaştırmalar yapmaya katkı sağlayabilmesi açısından önemlidir. Duygu üzerine çalışan farklı disiplinlerden araştırmaların kesin sonuçlara varamaması müzik beğenisi, müzik dinleme alışkanlıkları, algılama, kişilik, kültür, sosyal çevre gibi etkenlerin gücünü ortaya koymaktadır (Karşıcı, 2007, s. 22). Popüler müzik, insanların duygu dünyasını, özlemlerini ve açmazlarını ortak bir beğeni içinde yansıtır. Popüler müzik sözleri diğer popüler kültür ürünleri gibi, bir dönemin sıradan ideolojisini, günlük hayatı ve kültürel kırılmaları gösteren bir metin niteliğindedir. Bu metinler dönemin popülerleşmiş söylemlerinin ve ideolojisinin ürünüdür (Paker, 2008, s.88). Çalışmanın amacı doğrultusunda 2023 yılında Türkiye’de en çok dinlenen şarkıların sözlerinin içerdiği psikolojik temaların belirlenmesinin toplumda benimsenen şarkıların karşılık bulduğu duygudurumlarını göstermesine, popüler kültür bağlamında müzik aracılığıyla topluma dair psikolojik ve sosyolojik çıkarımlarda bulunulmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu doğrultuda bu araştırmanın problem cümlesi “Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının özellikleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Bu probleme dayanarak, araştırmanın alt problemleri şöyle sıralanmaktadır:

1. Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkıyı seslendiren kişilerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, milliyet açısından demografik özellikleri nelerdir?
2. Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının dinlenme oranı, müzik türü, albüm bilgisi, süre, hız, tonalite açısından özellikleri nelerdir?
3. Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının sözleri hangi psikolojik temaları içermektedir?

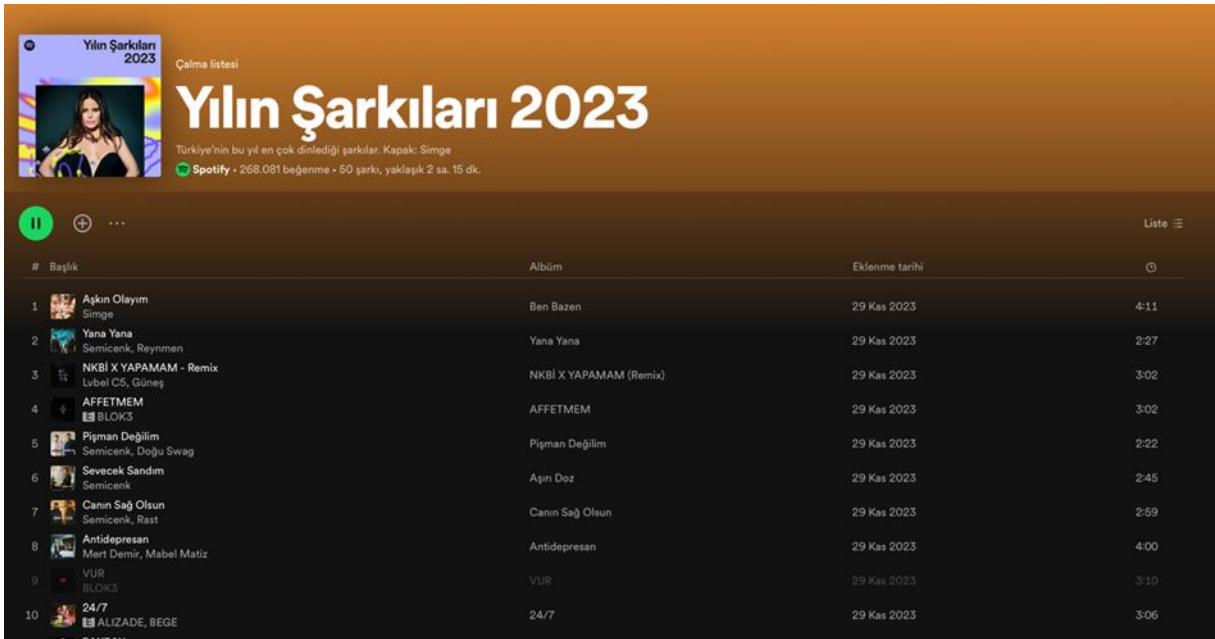
YÖNTEM

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır, doküman analizi ve içerik analizinden yararlanılmıştır. Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırmalarda doküman incelemesi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s.189). İçerik analizi, insan davranışlarını ve doğasını belirleme üzerinde doğrudan olmayan yollarla çalışmaya imkân tanıyan bir tekniktir (Büyüköztürk vd., 2021, s. 259). Araştırmanın çalışma evreni Spotify platformunda “Yılın Şarkıları 2023” listesinde yer alan en çok dinlenen 10 şarkı olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın 1. alt problemine dair olarak en çok dinlenen şarkıları seslendiren kişilerin belirlenmesinde Spotify’ın 29 Kasım 2023 tarihinde resmi olarak yayınladığı sayısal veriler esas

alınmıştır. Bu kişilerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, milliyet açısından demografik özellikleri popüler figürler olmaları nedeniyle internet kaynaklarından elde edilen verilere göre doküman analizine tabi tutulmuştur¹. Araştırmanın 2. alt problemine dair olarak en çok dinlenen şarkıların belirlenmesinde, albüm bilgisinin, süre bilgisinin ve dinlenme oranlarının tespitinde Spotify’nın 29 Kasım 2023 tarihinde resmi olarak yayınladığı sayısal veriler esas alınmıştır. Araştırmanın 2. alt problemine dair olarak şarkıların ait olduğu müzik türü, hız ve tonalite açısından özelliklerinin belirlenmesinde araştırmacıların uzmanlıkları² doğrultusunda doküman analizi yapılmıştır. Araştırmanın 3. alt problemine dair olarak en çok dinlenen şarkıların sözleri Spotify platformundan edinilmiştir. Şarkı sözlerinin hangi psikolojik temaları içerdiği içerik analizi ile belirlenmiştir. Araştırmacılar ayrı olarak tematik kodlar belirlemişler ve tutarlılıklarını kontrol ederek kodlayıcılar arası güvenilirlik sağlamışlardır.

Görsel 1. Türkiye’de 2023 Yılında Spotify Platformunda En Çok Dinlenen 10 Şarkı

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın alt problemlerine ilişkin veriler tablolaştırılarak verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 1. Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkıyı seslendiren kişilerin demografik özellikleri

Sıra	Şarkının Adı	Seslendirenin Adı Soyadı	Cinsiyet	Doğum Yılı	Eğitim Durumu	Milliyet
------	--------------	--------------------------	----------	------------	---------------	----------

¹ Eğitim durumu açısından üç şarkıcının, doğum yılı açısından bir şarkıcının bilgisine ulaşamadığından çeşitli iletişim kanallarından kendilerine ulaşılmaya çalışılmış ancak kendilerinden ve/veya menajerlerinden de gerekli bilgiler edinilememiştir (bkz Tablo 1).

² Bir sosyolog ve müzikbilimi uzmanı ile bir müzik eğitimi ve müzik psikolojisi uzmanı

1.	Aşkın Olayım	Simge Sağın	Kadın	1981	İstanbul Teknik Üniversitesi Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü	Türk
2.	Yana Yana	Semicenk (Cenk Baş)	Erkek	1998	Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	Türk
		Reymen (Yusuf Aktaş)	Erkek	1995	Nişantaşı Üniversitesi Radyo ve Televizyon Programcılığı	Türk
3.	NKBİ Yapamam-Remix	X Lybel (Süleyman Burak Bodur)	C5 Erkek	2001	Sağlık Lisesi	Türk
		Güneş (Güneş Taşkiran)	Kadın	1999		Türk
4.	Affetmem	Blok 3 (Hakan Aydın)	Erkek	2002		Türk
5.	Pişman Değilim	Semicenk (Cenk Baş)	Erkek	1998	Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	Türk
		Doğu (Orçun Doğucan Kaya)	Swag Erkek	1990		Türk
6.	Sevecek Sandım	Semicenk (Cenk Baş)	Erkek	1998	Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	Türk
7.	Canın Olsun	Sağ Semicenk (Cenk Baş)	Erkek	1998	Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü	Türk
		Rast (Mahmut Dağlı)	Erkek			Türk
8.	Antidepresan	Mabel (Fatih Karaca)	Matiz Erkek	1985	İstanbul Üniversitesi Dış Hekimliği	Türk
		Mert Demir	Erkek	1993	Lise	Türk
9.	Vur	Blok 3 (Hakan Aydın)	Erkek	2002		Türk

10.	24/7	Alizade (Asya Alizade)	Kadın	2000	Moskova Üniversitesi	Devlet	Azerbaycanlı
		Bege (Berkcan Güven)	Erkek	1996	Işık Görsel Tasarımı	Üniversitesi İletişim	Türk

Tablo 1’de Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen bir numaralı şarkının “Aşkın Olayım” olduğu ve bu şarkının Simge Sağın tarafından seslendirildiği görülmektedir. Simge Sağın 1981 doğumludur, İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü’nde eğitim almıştır (haberler.com, t.y.). Annem, Son Bahar dizilerinin müziklerini ve Süper FM’in jenerik müziğini seslendirmiştir. Kıraç ile birlikte seslendirdiği “Annem için” isimli şarkı 2010 yılında Türkiye’de dijital ortamda en çok dinlenen şarkılar arasında yer almıştır. Simge Sağın tekli olarak da şarkılar yayınlamıştır. "Yankı" isimli şarkısıyla Telifmetre verilerinde 2016 Ocak-Eylül aralığında Türkiye’de radyo ve televizyonlarda en çok çalınan şarkıcı olmuştur. Yıldız Teknik Üniversitesi’nin düzenlediği Yılın Yıldızları Ödüllerinde En Beğenilen Şarkı kategorisinde ödül kazanmış ve aynı yıl Türkiye’de en çok izlenen dokuzuncu video klip unvanını elde etmiştir. Bununla birlikte, Simge Sağın aynı dönemde sinema dünyasına da adım atmış ve Her Şey Aşktan filminde konuk oyuncu olarak yer almıştır. Ayrıca, Beşiktaş’ın Süper Lig şampiyonluğu kutlamaları çerçevesinde Vodafone Arena’da gerçekleşen etkinlikte sahne almıştır. 43. Altın Kelebek Ödüllerinde Simge Sağın’a Yıldız Parlayanlar Ödülü verilmiştir. Aynı yıl içerisinde şarkıcı, müzikal çalışmalarının yanı sıra ayakkabı markası Deichmann’ın çeşitli reklam kampanyalarında da yer almıştır (Kral Müzik, t.y.).

72

Tablo 1’de Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen iki numaralı şarkının “Yan Yana” olduğu, seslendirenlerin Semicenk (Cenk Baş) ve Reyemen (Yusuf Aktaş) olduğu görülmektedir. Semicenk adıyla bilinen Cenk Baş 1998 doğumludur, lise eğitimini denizcilik lisesinde tamamlamış sonra Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü’nde eğitim almıştır (<https://blog.biletino.com/semicenk/>). 2019 yılında TV8’de yayınlanan O Ses Türkiye programına yarışmacı olarak katılan Semicenk, müzik dünyasına ilk olarak 'Yüzü Tanıdık Değil' ve 'Kalbim Usandı' gibi parçalarıyla adım atmıştır. 2021 yılının Aralık ayında "Düşer Aklıma" adlı teklisini piyasaya sürmüştür. Bu şarkı ile tanınmaya başlayan Semicenk, çıkışından 2 yıl sonra 100 milyondan fazla kez dinlenmiştir. Daha sonra Funda Arar ile "Al Sevgilim" adlı düeti yayınlamıştır. 2023 yılında düzenlenen 49. Altın Kelebek Ödüllerinde "En İyi Çıkış Yapan Şarkıcı" ödülünü kazanmıştır. Ayrıca aynı ödül töreninde Doğu Swag ile birlikte seslendirdiği "Pişman Değilim" şarkısı, "Yılın En İyi Şarkısı" ödülüne layık görülmüştür (“Semicenk”, 2024). Reyemen adıyla bilinen Yusuf Aktaş ise 1995 doğumludur, İstanbul Aydın Üniversitesi’nde Radyo ve Televizyon Programcılığı bölümünde başladığı eğitimine Nişantaşı Üniversitesi’nde devam etmiştir (“Reyemen” 2024). 2019 yılında Houze İstanbul isimli müzik şirketini kurmuştur (“Reyemen” 2024).

Tablo 1’de Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen üç numaralı şarkının “NKBI X Yapamam-Remix” olduğu ve bu şarkıyı seslendirenlerin Lvbel C5 ve Güneş olduğu görülmektedir. Lvbel C5’in gerçek ismi Süleyman Burak Bodur’dur (Seymen, 2023). Lvbel C5, 2001 doğumludur, sağlık lisesi mezunudur. Müzik kariyerine 2019 yılında "Drop" adlı şarkısıyla başlamış ve kısa bir süre sonra Universal Müzik Türkiye’nin dikkatini çekerek yeni bir rota izlemiştir. UMG Türkiye etiketiyle 2021’de piyasaya sürdüğü "Ralli" adlı şarkısı büyük bir ses

getirmiş ve Türkiye listelerinde bir numaraya yükselmiştir. "10 Numara" isimli şarkısı Galatasaray Spor Kulübü'nün resmi sosyal medya sayfalarından da paylaşılmış ve bu şarkı ile tanınırlığı ve başarısı artmıştır. 2022 yılında ilk albümü olan "C5MODE"u yayınlamıştır. Albümün en popüler şarkısı "Gelmezsen Gelme" olmakla birlikte, albümde birçok hit parça yer almıştır. "Dacia", "Gaz Pedal" gibi şarkılarla adından sıkça söz ettiren Lvbel C5, Türkiye’de en çok konser veren sanatçılardan biri olmanın yanı sıra Spotify platformunda 5 milyondan fazla aylık dinleyiciye sahiptir. Dünya çapında da tanınan sanatçı, Türkiye müzik endüstrisinde önemli bir konuma sahip olduğunu kanıtlamıştır ("Lvbel C5" 2024). Güneş (Güneş Taşkıran) ise 1999 doğumlu kadın sanatçıdır. Küçük yaşta müziğe ilgi duymuştur. 12 yaşında şarkı sözü yazmaya ve beste yapmaya adım atmıştır. 2014 yılında popüler televizyon programı olan O Ses Çocuklar yarışmasına katılmıştır. Güneş, R&B, pop ve Türkçe rap gibi çeşitli müzik tarzlarında kendini geliştirmiştir. Bu çeşitlilik onun dinleyici kitlesini genişletmiş ve eserlerinin çeşitli kesimler tarafından beğenilmesini sağlamıştır. Özellikle "Suçlarımdan Biri" ve Uzi ile birlikte seslendirdiği "Dua" adlı parçalarıyla büyük başarı elde etmiştir. "2020 yılında "Dua" şarkısıyla yılın en iyi çıkış yapan sanatçısı ödülünü kazanmıştır. Güneş, 2022 yılı Number One Müzik Ödülleri’nde en iyi rap şarkıcı, en iyi klip ("NKBI") ve en iyi şarkı dalında aday gösterilmiştir. Spotify gibi önemli müzik platformlarında en çok dinlenenler listesine girmeyi başarmıştır. Spotify verilerine göre 2022 yılında Türkiye genelinde en çok dinlenen ikinci kadın sanatçı olmuştur. Müzikal kariyerini ilerletmek ve eserlerini daha geniş kitlelere ulaştırmak için Güneş, MOB Entertainment gibi köklü bir hip hop oluşumunun çatısı altında şarkılarını yayınlamıştır. Bu platform sayesinde eserlerine daha geniş bir erişim imkânı bulmuş ve daha fazla dinleyiciyle buluşmuştur (Kral Müzik, t.y.). 2021 yılında Apple Music, Yıldız Parlayanlar programını Türkiye’de Güneş ile başlatmıştır. 2022 yılında Spotify’ın müzik sektöründe kadın eşitliğini güçlendirmek için tanıttığı EQUAL’ın listesine giren Güneş New York Times Meydanı’ndaki billboard reklamında yer almıştır (Kral Müzik, t.y.).

Tablo 1’de Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen dört numaralı şarkının "Affetmem" olduğu ve seslendirenin Blok 3 olduğu görülmektedir. Blok 3 sahne adıyla anılan Hakan Aydın 2002 doğumludur. Müzik kariyerine 2021 yılında "Wow" isimli ilk şarkısıyla başlamıştır. Ardından birkaç şarkı daha yayınlamıştır ancak gerçek çıkışını 2022’de "Vur" isimli şarkısı ile gerçekleştirmiştir. 2023 yılında "Affetmem" parçasıyla geniş kitlelerce tanınmıştır. Şarkıları YouTube’da kısa sürede 60 milyondan fazla izlenmiş, Spotify platformunda ise 100 milyondan fazla dinlenmiştir. Ayrıca, 49. Pantene Altın Kelebek Ödülleri’nde "En İyi Rapçi" ödülüne layık görülmüştür ("Blok 3", 2024). "Key Okey", "Woum Baby" ve "Patlat" gibi hit şarkılarla Türkiye’de milyonlarca kişiye ulaşan BLOK3, "Vur" ve "Affetmem" şarkılarıyla uluslararası arenada da adını duyurmayı başarmıştır. Bu şarkılarla uluslararası listelerin zirvesine tırmanan şarkıcı, Türkiye’nin rap müziğini yurt dışına taşıdı (Dayıoğlu, 2023).

Tablo 1’de Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen beş numaralı şarkının "Pişman Değilim" olduğu ve bu şarkıyı seslendirenlerin Semicenk (Cenk Baş) ve Doğu Swag (Orçun Doğucan Kaya) olduğu görülmektedir. Semicenk hakkında detaylı bilgiye, Tablo 1’de iki numaralı şarkının seslendiricisi olması sebebiyle o kısımda yer verilmiştir. Doğu Swag 1990 doğumludur (Alpdündar, 2024), gerçek ismini kendi hesabında Orçun Doğucan Kaya olarak belirtmiştir (dogusway808, t.y.), Ordu Üniversitesi’nde işletme eğitimine devam etmektedir (https://www.facebook.com/ornkya/?locale=tr_TR). "Doğu" lakabının bölgesel nedenlerle dayısı tarafından verildiği, "Swag" lakabının ise, salaş ve rahat tarzına bir atıf olduğu bilinmektedir (Akdeniz Gerçek, t.y.). Şarkıcı, rap müziğiyle 2008-2009 yıllarında Mode XL’in "Biri Beni

Sustursun" adlı parçasını dinleyerek tanışmıştır. Kendi sözleri ve müziğiyle olan "Maşallah" şarkısıyla ise geniş kitlelerce tanınmıştır (Kral Müzik, t.y.).

Tablo 1’de Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen altı numaralı şarkının “Sevecek Sandım” olduğu ve bu şarkıyı seslendirenin Semicenk (Cenk Baş) olduğu görülmektedir. Semicenk hakkında detaylı bilgiye, Tablo 1’de iki numaralı şarkının seslendiricisi olması sebebiyle o kısımda yer verilmiştir.

Tablo 1’de Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen yedi numaralı şarkının “Canın Sağ Olsun” olduğu ve bu şarkıyı seslendirenlerin Semicenk (Cenk Baş) ve Rast (Mahmut Dağlı) olduğu görülmektedir. Semicenk hakkında detaylı bilgiye, Tablo 1’de iki numaralı şarkının seslendiricisi olması sebebiyle o kısımda yer verilmiştir. Rast’ın gerçek ismi kendi hesabında Mahmut Dağlı olarak belirtilmiştir (rastofficial, t.y.).

Tablo 1’de Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen sekiz numaralı şarkının “Antidepresan” olduğu ve bu şarkıyı seslendirenlerin Mabel Matiz (Fatih Karaca) ve Mert Demir olduğu görülmektedir. Mabel Matiz adıyla bilinen Fatih Karaca 1985 doğumludur, eğitimini İstanbul Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi’nde tamamlamış daha sonra 2011’de İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Bölümü’nde yüksek lisans programına başlamış fakat yarıda bırakmıştır (“Mabel Matiz” 2024). Mabel Matiz’in ikinci albümü “Yaşım Çocuk”, 5 Ocak 2013’te piyasaya sürülmüştür. Albüm; "Zor Değil", "Aşk Yok Olmaktır", "Yaşım Çocuk", "Alaimisema" gibi şarkılarıyla ses getirmiş, birçok ödül almış ve Milliyet Sanat dergisi okurları tarafından "Yılın Albümü" seçilmiştir. Sanatçının, aynı yıl yayınlanan Aysel'in albümünde seslendirdiği Sultan Süleyman cover'ı tüm zamanların başarılı Türkçe cover yorumlarından biri olarak kabul edilmektedir. Mabel Matiz 2013 yılı sonunda GQ Türkiye dergisinin "Men Of The Year" ödüllerinde "Yılın Müzisyeni" ödülüne layık görülmüştür. Sonraki yıl Yaşım Çocuk albümünde yer alan "Alaimisema" şarkısı 14 Temmuz 2014’te Radio Edit versiyonuyla single olarak yeniden yayınlanmış, kendi albümleri dışında birçok sanatçının albümünde söz yazarı ve besteci olarak yer almıştır (Kral Müzik, t.y.).

Mert Demir 1993 doğumludur, lise eğitimi sonrasında, O Ses Türkiye yarışmasına katılarak tanınma fırsatı bulmuştur. Yarışmadan sonra profesyonel müzik kariyerine adım atmış sanatçı, sahne performansları, farklı müzik tarzlarına hakimiyeti ve retro şovmenliğiyle tanınmıştır (Cumhuriyet, 2023). 2017 yılında FadeOut Müzik ile anlaşarak profesyonel kariyerine başladı. Aynı yılın sene sonunda söz, müzik ve düzenlemesini yaptığı Uyan adlı ilk teklisini yayınladı. 5 Nisan 2019 tarihinde Bak Kollarım Burada adlı ilk albümü yayınladı. COVID-19 pandemi döneminde birçok teklisi yayınladı. Eylül 2021’de Melike Şahin ile birlikte yayınladığı "Pusulam Rüzgâr" adlı teklisiyle büyük beğeni topladı. Kasım 2022 tarihinde Mabel Matiz ile birlikte yayınladığı "Antidepresan" teklisiyle dönemin en çok dinlenen parçalarından birisi oldu. 2010’lu yılların sonundan itibaren farklı tarzda yaptığı müziğiyle ilgi topladı. Söz yazarlığının yanı sıra prodüktörlük, yapımcılık ve aranjörlüğüyle de birçok sanatçının albüm ve teklisine katkıda bulunan Mert Demir, bazı canlı konser ve stüdyo performanslarını dijital platformlarda yayınlamaktadır (“Mert Demir” 2024).

Tablo 1’de Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen dokuz numaralı şarkının “Vur” olduğu ve bu şarkıyı seslendirenin Blok 3 (Hakan Aydın) olduğu görülmektedir. Blok 3 sahne adıyla anılan Hakan Aydın 2002 doğumludur.

Tablo 1’de Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen on numaralı şarkının “24/7” olduğu ve bu şarkıyı seslendirenlerin Asya Alizade ve Bege (Berkcan Güven) olduğu

görülmektedir. Rap sanatçısı, müzisyen ve söz yazarı olarak tanınan Alizade (Asya Alizade) 2000 doğumludur, aslen Azerbaycanlı olup Moskova’da doğup büyümüştür, Moskova Devlet Üniversitesi’nde eğitim görmüştür İlk rap şarkısını 2019 yılında yayınlamış ve özellikle "Kalbin Bana Kaldı" ve "Anormal" adlı parçalarıyla dikkat çekmiştir. Berkcan Güven ile birlikte düzenlediği bir konser sonrasında geniş bir hayran kitlesi kazanmıştır (<https://yalovadabugun.com/rapci-alizade-kimdir-nereli-ve-kac-yasinda/>). Şarkıyı seslendiren diğer kişi Bege adıyla bilinen Berkcan Güven ise 1996 doğumludur, Işık Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı bölümünde eğitim almıştır. Berkcan Güven, YouTube için hazırladığı içerikler ile popülerliğini arttırmıştır. "Yeniden" şarkısının klibinde popüler şarkıcı Alevna Tilki'yi oynatması da basında yer bulmuştur. 27 Aralık 2019'da Clear Man sponsorluğunda ünlü futbolcu Cristiano Ronaldo ile birlikte video çekmiştir ("Berkcan Güven" 2024).

Tablo 2. Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının özellikleri

Şarkı Sıralaması	Şarkının Adı	Dinlenme Oranı	Süresi	Albüm ve Yıl Bilgisi	Müzik Türü	Hızı	Tonalitesi
1	Aşkın Olayım	214.485.933	4:11	Ben Bazen/2018	Pop	Yavaş	F#m
2	Yana Yana	132.744.243	2:27	(Single)/2023	Arabesk pop	Orta	Cm
3	NKBİ X Yapamam -Remix	128.160.816	3:02	(Single) Remix /2022	R&B - trap	Orta	Dm
4	Affetmem	122.830.833	3:02	(Single)/2023	Drill	Hızlı	Ebm
5	Pişman Değilim	125.990.866	2:22	(Single)/2023	Arabesk pop	Orta	Bbm
6	Sevecek Sandım	116.257.152	2:45	Aşırı Doz/2022	Arabesk pop	Orta	C#m
7	Canın Sağ Olsun	124.822.599	2:59	(Single)/2023	Arabesk pop	Orta	Dm
8	Antidepresan	167.294.415	4:00	(Single)/2022	Pop	Yavaş	F#m
9	Vur	108.715.070	3:10	(Single)/2022	Drill	Hızlı	Em
10	24/7	97.430.868	3:06	(Single)/2023	R&B-trap	Hızlı	Em

Tablo 2’de, 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkılar incelendiğinde, ilk sırada "Aşkın Olayım" adlı şarkının olduğu görülmektedir. Simge Sağın

tarafından seslendirilen bu şarkı Spotify’ın 29 Kasım 2023 verilerine göre 214.485.933 dinlenme oranına sahiptir, şarkının süresi 4 dakika 11 saniyedir. 2018’de yayımlanan "Ben Bazen" albümünde yer alan, müzik türü pop olan bu şarkının yavaş tempoda ve F#m tonunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de, 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkılar incelendiğinde, ikinci sırada "Yana Yana" adlı şarkının olduğu görülmektedir. Semicenk (Cenk Baş) ve Reymen (Yusuf Aktaş) tarafından seslendirilen bu şarkı Spotify’ın 29 Kasım 2023 verilerine göre 132.744.243 dinlenme oranına sahiptir, şarkının süresi 2 dakika 27 saniyedir. 2023 yılında single olarak yayımlanmış, arabesk pop türünde olan bu şarkının orta tempoda ve Cm tonunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de, 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkılar incelendiğinde, üçüncü sırada "NKBI X Yapamam-Remix" adlı şarkının olduğu görülmektedir. Lvbel C5 (Süleyman Burak Bodur) ve Güneş (Güneş Taşkiran) tarafından seslendirilen bu şarkı Spotify’ın 29 Kasım 2023 verilerine göre 128.160.816 dinlenme oranına sahiptir, şarkının süresi 3 dakika 2 saniyedir. 2022 yılında single remix olarak yayımlanmış, R&B-trap türünde olan bu şarkının orta tempoda ve Dm tonunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de, 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkılar incelendiğinde, dördüncü sırada "Affetmem" adlı şarkının olduğu görülmektedir. Blok 3 (Hakan Aydın) tarafından seslendirilen bu şarkı Spotify’ın 29 Kasım 2023 verilerine göre 122.830.833 dinlenme oranına sahiptir, şarkının süresi 3 dakika 2 saniyedir. 2022 yılında single remix olarak yayımlanmış, Drill türünde olan bu şarkının hızlı tempoda ve Ebm tonunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de, 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkılar incelendiğinde, beşinci sırada "Pişman Değilim" adlı şarkının olduğu görülmektedir. Semicenk (Cenk Baş) ve Doğu Swag (Orçun Doğucan Kaya) tarafından seslendirilen bu şarkı Spotify’ın 29 Kasım 2023 verilerine göre 125.990.866 dinlenme oranına sahiptir, şarkının süresi 2 dakika 22 saniyedir. 2023 yılında single olarak yayımlanmış, arabesk pop türünde olan bu şarkının orta tempoda ve Bbm tonunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de, 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkılar incelendiğinde, altıncı sırada "Sevecek Sandım" adlı şarkının olduğu görülmektedir. Semicenk (Cenk Baş) tarafından seslendirilen bu şarkı Spotify’ın 29 Kasım 2023 verilerine göre 116.257.152 dinlenme oranına sahiptir, şarkının süresi 2 dakika 45 saniyedir. 2022 yılında "Aşırı Doz" albümünde yer alan, arabesk pop türünde olan bu şarkının orta tempoda ve C#m tonunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de, 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkılar incelendiğinde, yedinci sırada "Canın Sağ Olsun" adlı şarkının olduğu görülmektedir. Semicenk (Cenk Baş) ve Rast (Mahmut Dağlı) tarafından seslendirilen bu şarkı Spotify’ın 29 Kasım 2023 verilerine göre 124.822.599 dinlenme oranına sahiptir, şarkının süresi 2 dakika 59 saniyedir. 2023 yılında single olarak yayımlanmış, arabesk pop türünde olan bu şarkının orta tempoda ve Dm tonunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de, 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkılar incelendiğinde, sekizinci sırada "Antidepresan" adlı şarkının olduğu görülmektedir. Mabel Matiz (Fatih Karaca) ve Mert Demir tarafından seslendirilen bu şarkı Spotify’ın 29 Kasım 2023 verilerine göre 167.294.415 dinlenme oranına sahiptir, şarkının süresi 4 dakikadır. 2022 yılında

single olarak yayımlanmış, pop türünde olan bu şarkının yavaş tempoda ve F#m tonunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de, 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkılar incelendiğinde, dokuzuncu sırada "Vur" adlı şarkının olduğu görülmektedir. Blok 3 (Hakan Aydın) tarafından seslendirilen bu şarkı Spotify’nın 29 Kasım 2023 verilerine göre 108.715.070 dinlenme oranına sahiptir, şarkının süresi 3 dakika 10 saniyedir. 2022 yılında single olarak yayımlanmış, Drill türünde olan bu şarkının hızlı tempoda ve Em tonunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de, 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkılar incelendiğinde, onuncu sırada "24/7" adlı şarkının olduğu görülmektedir. Alizade (Asya Alizade) ve Bege (Berkcan Güven) tarafından seslendirilen bu şarkı Spotify’nın 29 Kasım 2023 verilerine göre 97.430.868 dinlenme oranına sahiptir, şarkının süresi 3 dakika 6 saniyedir. 2023 yılında single olarak yayımlanmış, R&B-trap türünde olan bu şarkının hızlı tempoda ve Em tonunda olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının içerdiği psikolojik temalar

Şarkı Sıralaması	Şarkının Adı	Şarkı Sözlerinin İçerdiği Psikolojik Temalar
1	Aşkın Olayım	Yalnızlık, keder, aşk, mutluluk, tutku
2	Yana Yana	Kayıp, kahır, güven, terk edilme, anlayış, başa çıkma, teselli, sabır, yardım
3	NKBİ X Yapamam-Remix	Zihin karmaşası, aşk, haz, inat, acı, arzu, direnme, pişmanlık, isyan
4	Affetmem	Umutsuzluk, ayrılık, terk, affetmek, üzüntü, gurur, özlem, bağlanma
5	Pişman Değilim	Pişmanlık, kırgınlık, cesaret, yalnızlık, umutsuzluk, yorgunluk, terk edilme, hayal kırıklığı
6	Sevecek Sandım	Sevgi, sabır, acı, umut, umutsuzluk, ayrılık, hayal kırıklığı
7	Canın Sağ Olsun	Kabullenme, isyan, acı, ayrılık, üzüntü, terk etme, affedememe
8	Antidepresan	Üzüntü, bağımlılık, karamsarlık, ayrılık, bağlanma, depresyon, şaşkınlık, çaresizlik
9	Vur	Sempati, umut, yalnızlık, ayrılık, güven, güvensizlik, kabullenme, hayal kırıklığı, ilgisizlik, bağlanma, pişmanlık, affedememe, suçluluk, ihanet, tahrik, gurur
10	24/7	Beklenti, ayrılık, takıntı, bağımlılık, gelgit, eğlenme, alay

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen birinci sırada yer alan "Aşkın Olayım" şarkısının sözlerinin içerdiği psikolojik temalar; "yalnızlık", "keder", "aşk", "mutluluk" ve "tutku"dur.

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen ikinci sırada yer alan "Yana Yana" şarkısının sözlerinin içerdiği psikolojik temalar; "kayıp", "kahır", "güven", "terk edilme", "anlayış", "başa çıkma", "teselli", "sabır" ve "yardım"dır.

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen üçüncü sırada yer alan "NKBI X Yapamam-Remix" şarkısının sözlerinin içerdiği psikolojik temalar; "zihin karmaşası", "aşk", "haz", "inat", "acı", "arzu", "direnme", "pişmanlık" ve "isyan"dır.

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen dördüncü sırada yer alan "Affetmem" şarkısının sözlerinin içerdiği psikolojik temalar; "umutsuzluk", "ayrılık", "terk", "affetmek", "üzüntü", "gurur", "özlem" ve "bağlanma"dır.

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen beşinci sırada yer alan "Pişman Değilim" şarkısının sözlerinin içerdiği psikolojik temalar; "pişmanlık", "kırgınlık", "cesaret", "yalnızlık", "umutsuzluk", "yorgunluk", "terk edilme" ve "hayal kırıklığı"dır.

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen altıncı sırada yer alan "Sevecek Sandım" şarkısının sözlerinin içerdiği psikolojik temalar; "sevgi", "sabır", "acı", "umut", "umutsuzluk", "ayrılık" ve "hayal kırıklığı"dır.

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen yedinci sırada yer alan "Canın Sağ Olsun" şarkısının sözlerinin içerdiği psikolojik temalar; "kabullenme", "isyan", "acı", "ayrılık", "üzüntü", "terk etme" ve "affedememe"dir.

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen sekizinci sırada yer alan "Antidepresan" şarkısının sözlerinin içerdiği psikolojik temalar; "üzüntü", "bağımlılık", "karamsarlık", "ayrılık", "bağlanma", "depresyon", "şaşkınlık" ve "çaresizlik"tir.

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen dokuzuncu sırada yer alan "Vur" şarkısının sözlerinin içerdiği psikolojik temalar; "sempati", "umut", "yalnızlık", "ayrılık", "güven", "güvensizlik", "kabullenme", "hayal kırıklığı", "ilgisizlik", "bağlanma", "pişmanlık", "affedememe", "suçluluk", "ihanel", "tahrik" ve "gurur"dur.

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen onuncu sırada yer alan "24/7" şarkısının sözlerinin içerdiği psikolojik temalar; "beklenti", "ayrılık", "takıntı", "bağımlılık", "gelgit", "eğlenme" ve "alay"dır.

Popüler müzik ve şarkı sözleri birbiriyle ilişkilidir (North vd., 2020). Şarkı sözleri anlam bakımından zengindir (Varnum vd., 2021) ve sosyokültürel düzeyde psikolojik anlamlar taşır (Alaei, Rule, & MacDonald, 2022). Popüler şarkı sözlerinin giderek sadeleşmesi ve basitleşmesi toplumda giderek artan bireyselleşmeyle ilişkilendirilmiştir (Varnum vd., 2021). Popüler şarkıların sözlerinde hayal kırıklığı, pişmanlık, sadakatsizlik gibi olumsuz duygusal durumlar yaygındır (Alexopoulos & Taylor, 2020). Ayrıca literatürde bağlanmadan kaçınma düzeyi yüksek olan kişilerin ilişkilerde bağlanmadan kaçınma stilini ifade eden sözleri içeren şarkıları, nevroitiklik düzeyi yüksek olan kişilerin bağlanma kaygısını ifade eden sözleri içeren şarkıları tercih ettiğine dair bulgular bulunmaktadır (Alaei, Rule, & MacDonald, 2022). Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının içerdiği sözler genel olarak incelendiğinde 51 farklı

psikolojik tema tespit edilmiştir, şarkı sözlerinin ağırlıklı olarak olumsuz psikolojik temalar içerdiği saptanmıştır. Literatür doğrultusunda elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, Türkiye’de ağırlıklı olarak olumsuz psikolojik temaları barındıran şarkıların tercih edilmesinin toplumun sosyokültürel ve psikolojik açılardan sahip olduğu olumsuz duygu durumundan kaynaklanabileceği söylenebilir.

TARTIŞMA

Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkıyı seslendiren kişilerin demografik özelliklerine ilişkin bulgular değerlendirildiğinde, listede erkek şarkıcı ağırlıklı bir profil hakimken ilk sırada yer alan şarkıyı kadın şarkıcının seslendirdiği ve kendisinin listedeki şarkıcılardan daha büyük bir yaşa sahip olduğu tespit edilmiştir. 2023 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen ilk on şarkı, seslendiricilerinin özellikleri açısından genel olarak değerlendirildiğinde ise, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının ağırlıklı olarak erkek şarkıcılar ve ayrıca doğum yılları 1995 ile 2002 arasında (Z kuşağı) olan şarkıcılar tarafından seslendirildiği belirlenmiştir. Eğitim durumları açısından bakıldığında sadece birinci sırada yer alan şarkıyı seslendiren Simge Sağın ve listedeki dört ayrı şarkıyı seslendiren Semicen’in üniversite düzeyinde müzik eğitimleri bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının 9’u Türk, 1’i Azerbaycanlı şarkıcılar tarafından seslendirildiği belirlenmiştir. 2019 ve 2023 yılında yapılan diğer benzer araştırmalar incelendiğinde de Spotify platformunda Türkiye’de en çok dinlenen şarkıcıların erkek olduğu tespit edilmiştir (Efe ve Sonsel, 2019; Çoban ve Sonsel, 2024), bu bulgular eldeki araştırma ile paralellik göstermektedir. Bununla birlikte 2023 yılında en çok dinlenen şarkıların ağırlıklı olarak profesyonel düzeyde müzik eğitimi olmayan kişiler tarafından seslendirildiğinin tespiti önemli olarak görülmektedir.

Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının özelliklerine ilişkin bulgular değerlendirildiğinde, birinci sırada yer alan şarkının pop türünde olduğu, süre açısından listedeki diğer şarkılara göre daha uzun sürdüğü belirlenmiştir. Ayrıca 2018 yılında yayınlanmasına rağmen, 2023 yılında en çok dinlenen on şarkı listesinde birinci sırada yer alması dikkat çekici bulunmaktadır. Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının özellikleri genel olarak değerlendirildiğinde, ağırlıklı olarak arabesk pop türünde şarkıların dinlendiği, bunu pop türü şarkıların takip ettiği, hız olarak orta tempolu şarkıların ağırlıkta olduğu, tüm şarkıların minör tonalitede olduğu ve süre olarak şarkıların ortalama 2 ila 4 dakika sürdüğü saptanmıştır. Efe ve Sonsel (2019) tarafından yapılan bir araştırmada yılında Türkiye’de 2019 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen müzik türünün pop olduğu, bunu T-rap türü şarkıların takip ettiği sonucuna varılmıştır. Çınardal (2023) tarafından yapılan bir araştırmada 2022 yılında Türkiye’de Spotify platformunda en çok dinlenen şarkının elektro-pop türünde olduğu, bunu rap türü şarkıların takip ettiği sonucuna varılmıştır. 2022 ve 2023 Spotify verileri karşılaştırıldığında en çok dinlenen bir numaralı şarkıların benzer türde olduğu, buna karşılık 2023 yılında arabesk pop türünün bir önceki yıl rağbet gören rap türüne göre daha çok tercih edildiği söylenebilir. Türkiye’nin sosyokültürel iklimini arabesk müzik ile ilişkilendiren bir çalışmada nostaljik arabeskin neoliberal tüketim kültüründe ve eğlence endüstrisinde yer bulduğu tespit edilmiştir (Başkan vd., 2021), bu bulgu eldeki araştırmada arabesk pop türün önceki yıllara kıyasla ağırlıklı olarak dinlendiği sonucuyla paralellik göstermektedir. Efe ve Sonsel (2019) tarafından yapılan araştırmada Türkiye’de 2019 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 50 şarkıdan biri hariç hepsinin minör tonalitede olduğu, Çoban ve Sonsel (2024) tarafından yapılan bir araştırmada Türkiye’de 2023 yılında

Spotify platformunda en çok dinlenen 50 şarkının ağırlıklı olarak minör tonalitede olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bulgular eldeki araştırmada Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının tümünün minör tonalite olduğunun saptanması ile paralellik göstermektedir. Türkiye’de 2019 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 50 şarkının 2019 yılı verilerine göre ağırlıklı olarak 3 ila 4 dakika sürdüğü (Efe ve Sonsel, 2019); 2023 verilerine göre 2 ila 3 dakika sürdüğü (Çoban ve Sonsel, 2024) tespit edilen araştırmalar dikkate alındığında, 2023 verilerine göre ilk 10 şarkı özelindeki bu araştırma süreler açısından benzerlik göstermektedir. Bununla birlikte uluslararası müzik tercihlerini Spotify verilerine göre şarkı popülerlikleri üzerinden değerlendiren bir araştırmada, yüksek hıza sahip şarkıların Amerika Birleşik Devletleri, Norveç ve Tayvan’da dijital platformlarda uzun süre listede kalma konusunda başarısız olduğu saptanmıştır (Suh, 2019). Eldeki araştırmada orta hızdaki şarkıların listede ağırlıkta olması uluslararası bu çalışmayla tutarlı bir bulgu olarak görülmektedir.

Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının içerdiği sözler incelendiğinde 51 farklı psikolojik tema tespit edilmiştir. Listedeki şarkılarda ağırlıklı olarak “ayrılık” (f=6), “üzüntü” (f=4), “acı” (f=4), “yalnızlık” (f=3), “terk edilme” (f=3), “pişmanlık” (f=3), “umutsuzluk” (f=3), “bağlanma” (f=3), “hayal kırıklığı” (f=3) psikolojik temalarının bulunduğu saptanmıştır. Duygu durumun farklı kişilik özelliklerindeki bireylerin müzik tercihleri üzerinde belirleyici bir faktör olduğu belirtilmektedir (Erdal ve Kındap Tepe, 2021). Yurga (2017) tarafından yapılan araştırmada, lise öğrencilerinin dinledikleri müzik türleri duygu durumlarına göre ele alınmıştır; buna göre lise öğrencilerinin sevgi-aşk, eğlence-mutluluk, şaşkınlık duygu durumlarında en çok Türk pop-rock, üzüntü duygu durumunda arabesk-fantezi, korku duygu durumunda dini ve öfke durumunda Türk rap-hip hop müzik türlerini tercih ettikleri saptanmıştır. Spotify, dinleyici özellikleri açısından veri sunmadığından dinleyicilerin kişilik özellikleri, duygu durumları ve müzik tercihleri üzerine bu çalışma üzerinde doğrudan yorum yapmak uygun görülmemektedir, bununla birlikte dinleme oranlarına göre müzik türü ve şarkı sözlerinin psikolojik içerikleri üzerine çıkarımlar yapılabilmektedir. Türkiye’de günümüz popüler müziğin dilini 2022 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen Türkçe şarkılar üzerinden yorumlayan bir araştırmada şarkı sözlerinde benmerkezci bireyciliğin ön plana çıktığı, popüler şarkılardaki birincil temaların aşk ve duygusal ilişkiler olduğu tespit edilmiştir (Girgin vd., 2024). Çoban ve Sonsel (2024) Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 50 şarkının sözlerini genel temalar açısından tespit etmişler ve en çok aşk, aşk acısı, üzüntü ve yasadışı temalar bulunduğu sonucuna varmışlardır. Duman (2023) tarafından yapılan bir araştırmada Bergen’in arabesk şarkılarının sözlerinde duygusal yoksunluk, terk edilme, karamsarlık, kendini feda, cezalandırıcılık, duyguların bastırılması, güvensizlik şemalarını yansıtan ifadeler saptanmıştır. Amerika Birleşik Devletleri’nde son yirmibeş yılın popüler şarkılarını inceleyen bir araştırmada, şarkı sözlerinde hayal kırıklığı, pişmanlık, sadakatsizlik gibi olumsuz duygusal durumların yaygın olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Alexopoulos & Taylor, 2020). Eldeki araştırma sonucunda, 2023 yılında Türkiye’de ağırlıklı olarak arabesk pop türünde şarkıların dinlendiği ve en çok dinlenen şarkıların sözlerinin ağırlıklı olarak olumsuz psikolojik temalar içerdiği göz önüne alındığında, literatürdeki verilerle, tercih edilen müzik türü ve olumsuz psikolojik temaların benzerliği açısından benzerlik olduğu söylenebilir.

Son yıllarda, popüler şarkıların içerdiği sözlerin, kültürün değişen normlarının, etkilerinin ve değerlerinin bir göstergesi olarak kullanıldığı belirtilmektedir (Varnum vd., 2021). Aksoy (2023) tarafından yapılan çalışmada Türkiye’de ortaokul öğrencilerinin dinledikleri güncel şarkıların sözlerinin hiçbirinin milli eğitimin hedeflediği değerler kazanımlarına (adalet, dostluk,

dürüstlük, özdenetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik) uymadığı sonucuna ulaşılmıştır. Eldeki araştırma bu doğrultuda değerlendirildiğinde, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkıdan sadece birinde sevgi (f=1) ve sabır (f=1) temalarının işlendiği, bunun dışında değerler kazanımına uygun şarkı sözü içeriği saptanmadığı söylenebilir. Duygu durumları müzikal özellikler açısından değerlendiren kültürlerarası bir çalışmada, Amerika Birleşik Devletleri, Norveç, Tayvan, Ekvador, Kosta Rika’da Spotify verilerine göre en çok tercih edilen popüler şarkıların mutlu şarkılar olduğu saptanmıştır (Suh, 2019). Duman vd. (2022) tarafından yapılan, aralarında Türkiye, Finlandiya ve Amerika Birleşik Devletleri’nden katılımcıların bulunduğu uluslararası bir çalışmada Spotify verilerinden hareketle kişilerin dans veya bedensel harekete ilişkin müzik dinleme motivasyonları araştırılmıştır, buna göre hızlı tempolu dans müziği için belirleyici bir özellik olduğu, ağırlıklı olarak pop türünde mutlu ve enerjik şarkıların dansedilebilirlik özelliğinde olduğu saptanmıştır. Bu bulguya göre eldeki çalışmada hız ve müzik türü açısından farklı verilerin elde edilmesi, Türkiye’de müzik dinleme nedenlerinin farklı olabileceğini, buna yönelik Türkiye’ye özgü çalışmaların yapılabileceğini göstermektedir.

SONUÇ

Bu çalışmada Spotify’ın 2023 yılı istatistiklerine göre Türkiye’de en çok dinlenen 10 şarkı belirlenmiş, bu şarkıların ve seslendirenlerin özellikleri incelenmiş ve ayrıca bu şarkıların içerdiği sözlerin hangi psikolojik temaları barındırdığı belirlenmiştir. Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin olarak, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının ağırlıklı olarak Türk, erkek, doğum yılları 1995 ile 2002 arasında (Z kuşağı) olan, profesyonel müzik eğitimi bulunmayan kişiler tarafından seslendirildiği sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte listede bir numaralı şarkıyı seslendiren şarkıcı kadındır, listede yer alan diğer şarkıcılardan daha büyük yaşa sahiptir ve profesyonel müzik eğitimi bulunmaktadır. Listedeki kendisinin dışında iki kadın şarkıcı daha bulunmaktadır. Listedeki profesyonel müzik eğitime sahip olan bir şarkıcı daha bulunmaktadır, bu kişinin Spotify’ın 2023 yılı istatistiklerine göre Türkiye’de en çok dinlenen 10 şarkı arasındaki 4 şarkıyı seslendirdiği sonucuna varılmıştır. Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin olarak, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının özellikleri genel olarak değerlendirildiğinde, ağırlıklı olarak arabesk pop türünde şarkıların dinlendiği, bunu pop türü şarkıların takip ettiği, hız olarak orta tempolu şarkıların ağırlıkta olduğu, tüm şarkıların minör tonalitede olduğu ve süre olarak şarkıların ortalama 2 ila 4 dakika sürdüğü sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte bir numaralı şarkının 2018 yılında yayınlanan bir şarkı olmasına karşın 2023 yılı verilerine göre listedeki diğer şarkılardan açık ara daha fazla dinlenme oranına sahip olması popüler müzik açısından çarpıcı bir sonuç olarak görülmektedir. Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin olarak, Türkiye’de 2023 yılında Spotify platformunda en çok dinlenen 10 şarkının içerdiği sözlerin 51 farklı psikolojik temaya sahip olduğu, listedeki şarkılarda ağırlıklı olarak “ayrılık” (f=6), “üzüntü” (f=4), “acı” (f=4), “yalnızlık” (f=3), “terk edilme” (f=3), “pişmanlık” (f=3), “umutsuzluk” (f=3), “bağlanma” (f=3), “hayal kırıklığı” (f=3) olmak üzere olumsuz psikolojik temaların bulunduğu sonucuna varılmıştır.

En çok dinlenen şarkıların hız özelliklerinin, duygusal içeriklerinin müzikal ve sözel açıdan kapsamlı incelenmesi, hız ve duygu durumlarının karşılaştırılarak değerlendirilmesi toplumların müzik dinleme tercihleri ve nedenlerinin belirlenmesi açısından önemli görülmektedir. Geniş örneklem üzerinde dinleyicilerin kişilik özellikleri, müzik tercihi ve duygu durumu üzerine kapsamlı araştırmaların yapılması, müzik dinlemeyi tercih ettikleri

platformların belirlenmesi, bu platformlardan sağlanan veriler ile psikolojik çıkarımların yapılabilmesine olanak sağlayan farklı araştırma yöntemlerine başvurulması, Spotify dışındaki platformların da sundukları veriler üzerinde eldeki araştırmaya benzer çalışmaların gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Dinleyicilerin mutluluk düzeyleri, psikolojik sağlamlıkları, olumlu/olumsuz düşünme özellikleri, depresyon/anksiyete eğilimleri gibi çeşitli psikolojik durumlarını belirleyen ölçme araçlarının da kullanılarak şarkı/müzik tercihlerinin araştırılması, ayrıca dinleyicilerin refah düzeylerinin, sosyo-ekonomik durumlarının, eğitim durumlarının, müzikal bilgi ve becerilerinin de belirlenerek kapsamlı çalışmalar yürütülmesi önerilmektedir.

Bilgilendirme / Acknowledgement:

Yazar(lar) aşağıdaki bilgilendirmeleri yapmaktadır(lar):

- 1- Araştırmacıların katkı oranı eşittir.
- 2- Bu çalışma, 23-26 Mayıs 2024 tarihlerinde Kütahya’da düzenlenen "Hafıza, Mekan ve Müzik" temalı XIV. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu'nda yazarlar tarafından sözlü bildiri olarak sunulmuştur.
- 3- Makalemizde etik kurulu izni ve/veya yasal/özel izin alınmasını gerektiren bir durum yoktur.
- 4- Bu makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız

Çıkar Çatışması: Yazar(lar) çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar(lar) bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

KAYNAKÇA

- Akar, H. (2009). Popüler kültür ve moda. *Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 1(1), 198-206.
- Akdeniz Gerçek. (t.y.). *Doğu Swag kimdir? Doğu Swag nereli ve kaç yaşında? Doğu Swag gerçek adı nedir?* <https://www.akdenizgercek.com.tr/dogu-swag-kimdir-dogu-swag-nereli-ve-kac-yasinda-dogu-swag-gercek-adi-nedir>
- Aksu, C. (2008). Türk müzik devrimine güncel bakış sonuçtan-sürece, süreçten-günümüze yeni çıkarımlar. *Sanat Dergisi*, 13, 17-26.
- Alaei, R., Rule, N. O., & MacDonald, G. (2022). Individuals' favorite songs' lyrics reflect their attachment style. *Personal Relationships*, 29(4), 778–794. <https://doi.org/10.1111/pere.12448>
- Albayrak, U. (2015). *Müzik beğenisinde kültürel sermaye ve kültürel elitizm: Kıbrıs örneği*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
-

- Alexopoulos, C., & Taylor, L. D. (2020). Easy listening? An analysis of infidelity in top pop, hip-hop, and country song lyrics over 25 years. *Psychology of Music*, 48(6), 795-807. <https://doi.org/10.1177/0305735618824982>
- Alpdündar, M. (2024). *Doğu Swag kimdir?* https://www.dokuzeylul.com/dogu-swag-kimdir#google_vignette
- Altan, A., & Övür, A. (2020). Müzik sektörünün gelişmesinde yeni medya platformlarının etkisi “Spotify ve Fizy karşılaştırması”. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 12(4), 319-331.
- Anderson, I., Gil, S., Gibson, C., Wolf, S., Shapiro, W., Semerci, O., & Greenberg, D. M. (2021). “Just the way you are”: Linking music listening on Spotify and personality. *Social Psychological and Personality Science*, 12(4), 561-572. <https://doi.org/10.1177/1948550620923228>
- A. Öztürk, T., & Crossley, N. (2021). Sociological and cultural aspects of new economic models in digital music in Turkey. *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13, 295-332. <http://doi.org/10.32739/uskudarsbd.7.13.92>
- Başkan, F., Başkır, Ü. D., Erdem, E., & Sarıcı, F. (2022). A music for all times: Arabesk as a nostalgic commodity for New Turkey’s entertainment industry. *European Journal of Cultural Studies*, 25(2), 498-514. <https://doi.org/10.1177/1367549421994237>
- Bello, P., & Garcia, D. (2021). Cultural Divergence in popular music: the increasing diversity of music consumption on Spotify across countries. *Humanit Soc Sci Commun*, 8, 182. <https://doi.org/10.1057/s41599-021-00855-1>
- Berkcan Güven. (2024, Mayıs 25). Vikipedi. https://tr.wikipedia.org/wiki/Berkcan_G%C3%BCven
- Blog. (2023) *Trap müzik nedir? trap müziğinin hiphop’a etkisi.* <https://www.beatpazari.com/haber/trap-muzik-nedir-trap-muziginin-hiphop-a-etkisi>
- Blok3. (2024, Mart 8). Vikipedi. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Blok3>
- Bozkurt, A. (2015). Tercih edilen online müzik platformları. *Bilişim Dergisi*, 43(79).
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2021). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (30. Baskı). Pegem Akademi.
- Coşgun, M. (2012). Popüler kültür ve tüketim toplumu. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 837-850.
- Cumhuriyet. (2023, 17 Aralık). *Mert Demir kimdir, kaç yaşında, nereli? Mert Demir’in şarkıları neler?* <https://www.cumhuriyet.com.tr/yasam/mert-demir-kimdir-kac-yasinda-nereli-mert-demirin-sarkilari-neler-2152648>
- Çerezciöglü, A. B. (2014). Popüler müzik ve gençlik kültürü. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 182(182), 11-26.
- Çınardal, F. C. (2023). Spotify’da en çok dinlenen Türkçe şarkılara yönelik bir inceleme. *Turkish Studies*, 18(2), 425-444. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.68959>
- Çiftçi, E. (2010) Popüler kültür, popüler müzik ve müzik eğitimi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 149-161.

- Çoban, M. A. & Sonsel, Ö. B. (2024). Spotify “Türkiye ilk 50” listesinde yer alan şarkı ve şarkıcıların çeşitli açılardan incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science*, 149, 16-27. <https://doi.org/10.29228/ASOS.74748>
- Dayıoğlu, İ. (2023). *Blok 3 kimdir? Müzik kariyeri*. <https://substreet.co/blok3-kimdir-muzik-kariyeri/dogusway808> [@doguswag808] (t.y).
- Dönmez, B. M. (2019). *Etnomüzikolojinin temel kavramları*. Bağlam.
- Duman, A. E. (2023). Bergen’in seslendirdiği şarkıların şema terapinin bazı temel kavramları açısından incelenmesi. *AYNA Klinik Psikoloji Dergisi*, 10(2), 335–355. <https://doi.org/10.31682/ayna.1149393>
- Duman, D., Neto, P., Mavrolampados, A., Toiviainen P, & Luck, G. (2022). Music we move to: Spotify audio features and reasons for listening. *PLoS ONE* 17(9), e0275228. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0275228>
- Efe, M., & Sonsel, Ö. B. (2019). Türkiye’de dinlenen popüler müziklerin incelenmesi: Spotify Örneği. *İdil*, 60(Ağustos), 975–983. <https://doi.org/doi:10.7816/idil-08-60-03>
- Ensonhaber. (2013). *R&B nedir?* <https://www.ensonhaber.com/ipucu/rb-nedir-2013-07-30>
- Erdal, B., & Kındap Tepe, Y. (2021). Bireylerin duygu durum, içedönük-dışadönük kişilik özelliği ve müzik tercihleri arasındaki ilişkiler. *Psikoloji Çalışmaları - Studies in Psychology*, 41(2), 549–580.
- Erdoğan, İ. (2004). Popüler kültürün ne olduğu üzerine. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 5(57), 1-18.
- Fricke, K. R., Greenberg, D. M., Rentfrow, P. J., & Herzberg, P. Y. (2021). Measuring musical preferences from listening behavior: Data from one million people and 200,000 songs. *Psychology of Music*, 49(3), 371-381. <https://doi.org/10.1177/0305735619868280>
- Girgin, O., Küçük, Ö., & Uca, O. (2024). Spotify’da 2022 yılının Türkçe popüler şarkılarının içerik analizi: Aşk ve benmerkezcilik arasında salınan güncel müziğin dili. *International Journal of Social Inquiry*, 17(1), 141-163. <https://doi.org/10.37093/ijisi.1344585>
- Günay, E. (2011). *Müzik sosyolojisi: Sosyolojiden müzik kültürüne bir bakış* (3. Baskı). Bağlam.
- Gürkan, C. G. (2021). İnternet ile gelişen ve değişen radyo kültürü: Spotify incelemesi. *Aydın Sanat*, 7(13), 101-110. http://doi.org/10.17932/IAU.SANAT.2015.015/sanat_v07i13009
- Haberler.com. (t.y.) *Reynmen biyografisi*. <https://www.haberler.com/reynmen/biyografisi/>
- Haberler.com. (t.y.) *Simge Sağın biyografisi*. <https://www.haberler.com/simge-sagin/biyografisi/>
- Hızlısoy, S., & Tüfekçi, Z. (2021). Derin öğrenme ile Türkçe müziklerden müzik türü sınıflandırması. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 24, 176-183. <http://doi.org/10.31590/ejosat.898588>
- Işık, C., & Işık, N. E. (2013). *Arabesk ve Müslüm Gürses* (2. Baskı). Ferfir.
- İlyasoğlu, E. (2009). *Zaman içinde müzik*. Remzi.
- Karakoç, E. (2014). Medya aracılığıyla popüler kültürün aktarılmasında toplumsal değişkenlerin rolü. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2(3), 245-269.

- Karşıcı, G. (2007). Müzik beğenisinde kültürel etkenler bir fMRI çalışması. Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Kral Müzik (t.y.) *Doğu Swag kimdir?* <https://www.kralmuzik.com.tr/biyografisi/dogu-swag>
- Kral Müzik (t.y.) *Güneş kimdir?* <https://www.kralmuzik.com.tr/biyografisi/gunes>
- Kral Müzik (t.y.) *Mabel Matiz kimdir?* <https://www.kralmuzik.com.tr/biyografisi/mabel-matiz>
- Kral Müzik. (t.y.) *Simge Sağın kimdir?* <https://www.kralmuzik.com.tr/biyografisi/simge-sagin>
- Lvbel C5. (2024, Nisan 4). Wikipedia. https://tr.wikipedia.org/wiki/Lvbel_C5
- Mabel Matiz. (2024, Şubat 28). Wikipedia https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Mabel_Matiz&action=history
- Mert Demir. (2024, Nisan 24). Wikipedia https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Mert_Demir&action=history
- Mok, L., Way, S. F., Maystre, L., & Anderson, A. (2022). The Dynamics of Exploration on Spotify. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*, 16(1), 663-674. <https://doi.org/10.1609/icwsm.v16i1.19324>
- North, A. C., Krause, A. E., & Ritchie, D. (2021). The relationship between pop music and lyrics: A computerized content analysis of the United Kingdom’s weekly top five singles, 1999–2013. *Psychology of Music*, 49(4), 735-758. <https://doi.org/10.1177/0305735619896409>
- Orçun Doğucan Kaya. Facebook. https://www.facebook.com/ornkya/?locale=tr_TR
- Orçun Doğucan Kaya. Instagram. <https://www.instagram.com/doguswag808/#>
- Özden, Ö., & Barışeri, N. (2010). Üniversite öğrencilerinin popüler kültür ve popüler müzikle ilgili görüşleri. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(4), 276-294.
- Özeren, A. (2005). Popüler müzik ve toplumsal yaşam kalitesi. *II. Ulusal İletişim Öğrencileri Sempozyumu*, 17 – 18 Kasım 2005, Eskişehir.
- Özkan, H. H. (2006). Popüler kültür ve eğitim. *Kastamonu Education Journal*, 14(1), 29-38.
- Paker, K. O. (2008). Popüler müzik, günlük ideoloji ve benlik inşası: Sezen Aksu şarkıları üzerinden bir inceleme. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 34, 87-106. <https://doi.org/10.17064/iüifhd.76440>
- Rapçi Alizade kimdir? nereli ve kaç yaşında? (2023, Haziran 1). <https://yalovadabugun.com/rapci-alizade-kimdir-nereli-ve-kac-yasinda/>
- Rastofficiall [@rastofficiall]. (t.y.) “Mahmut Dağlı”. [Hesap] Instagram. <https://www.instagram.com/rastofficiall/>
- Reymen (2024, Mart 20). Wikipedia. <https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Reymen&action=history>
- Semicenk. (2024, Mart 10). Wikipedia. <https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Semicenk&action=history>
- Semicenk kimdir? Müzik kariyeri ve hayatı (2024, Temmuz 3). *biletino Blog*. <https://blog.biletino.com/semicenk/>

- Seymen, A. N. (2023). *Rapçi Lbel C5 kimdir? Lbel C5 gerçek adı ne?* <https://www.kuzeyekspres.com.tr/haber/17274921/rapci-lvbel-c5-kimdir-lvbel-c5-gercek-adi-ne>
- Solmaz, P. (2009). Popüler kültürün müzik eğitime etkisi üzerine bir değerlendirme. 8. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 23 – 25 Eylül 2009, Samsun.
- Suh, B. J. (2019). *International Music Preferences: An analysis of the determinants of song popularity on Spotify for the U.S., Norway, Taiwan, Ecuador, and Costa Rica*. CMC Senior Theses. 2271. https://scholarship.claremont.edu/cmc_theses/2271
- Şenel, O. (2013). *Müzik algısı, müzik tercihi ve sosyal kimlik bağlamında müzikte önyargı ve kalıp yargı*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Türk Dil Kurumu. (t.y.). *Popüler*. Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr>
- Varnum, M. E. W., Krems, J. A., Morris, C., Wormley, A., Grossmann, I. (2021) Why are song lyrics becoming simpler? A time series analysis of lyrical complexity in six decades of American popular music. *PLoS ONE* 16(1): e0244576. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0244576>
- Vidas, D., McGovern, H. T., & Nitschinsk, L. (2021). Culture and ideal affect: Cultural dimensions predict Spotify listening patterns. <https://doi.org/10.31234/osf.io/95w2t>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Seçkin.
- Yurga, M. C. (2017). *Lise öğrencilerinin dinledikleri müzik türlerinin duygu durumlarına göre incelenmesi*. Doktora tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.